

značně zjednoduší. Navrhovaná organizace bere v úvahu nejnepříznivější podmínky.

Vybavením praporů jednoduchými úpravami vody, jež by bezpečně upravovaly i silně zamořenou vodu (filtrační či destilační aparáty) a jež by nevyžadovaly příliš odbornou obsluhu, by se navrhovaný systém zásobování vodou značně zjednodušil. Požadavky na tato zařízení jsou tak vysoké, že jsou za současné úrovně techniky jen těžko řešitelné a jsou problémem u všech moderních armád. Zvláš-

tě dezaktivace vody již z bezpečnostních důvodů je materiálově nákladná a drahá.

S návrhem mjr. Čiháka, aby za zásobování vodou jako celek odpovídaly tělové orgány plně souhlasím, moderní úprava vody ztratila svůj ženijní charakter; dopravu, kontrolu, skladování vody, vaření apod. provádí týl. I když s některými pasážemi článku nemohu souhlasit, což bylo obsahem mého diskusního příspěvku, je článek mjr. Čiháka první vlastovkou opomíjeného oboru zásobování vojsk vodou.

K problematice počátečního období Veliké vlastenecké války

Major CSc Vladimír Kubišta

Po skončení druhé světové války došlo k celé řadě závažných změn ve vývoji válečné techniky a v souvislosti s tím k dalšímu rozvoji vojenského umění. Za jednu z nejdůležitějších změn je bezsporně třeba pokládat mocný rozvoj raketové techniky, který vyvrcholil tím, že nedílnou součástí výzbroje ozbrojených sil se staly mezikontinentální balistické střely, jimiž lze zasáhnout každé místo na světě. Raketou opatřené atomové hlavičky se staly prostředkem schopným plnit jakékoli, tedy i strategické úkoly vedení války. Raketová vojska, která vznikla souběžně s rozvojem raketové techniky, se stala nejvýznamnějším druhem vojsk.

Bouřlivý rozvoj všech druhů válečné techniky se odrazil nejen v organizaci vojsk, ale i ve vojenském umění vcelku a v náročných požadavcích na vojensko-teoretickou práci.

V souvislosti se změnami ve výzbroji a organizaci armád vystoupily zcela zákonitě do popředí otázky všestranného zkoumání bojové činnosti vojsk, přípravy a vedení operací, přípravy země na válku apod. Je pochopitelné, že mnohé názory a zásady zastaralé a musejí být nahrazeny novými způsoby, novými smělymi řešeními. Dogmatické lpění na starých poznatcích, na zastaralých zkušenostech by mohlo mít nedozírné tragické následky. Naproti tomu tvůrčí přístup k minulým zkušenostem, jejich konfrontace a rozvíjení v nových podmínkách, v podmínkách nové materiálně technické základny, může být a zpravidla bývá zdrojem bohatých

poučení, nových závěrů, nových smělých řešení.

Na význam studia minulých zkušeností pro pochopení současné problematiky vojenského umění poukázal soudruh ministr národní obrany ve svém projevu na konferenci Čs. vojenských historiků v prosinci minulého roku, kde řekl:

„Prostřednictvím vojenské historie se velitelský sbor seznamuje s mnohotvárnými formami vedení války, operace a boje, se způsoby výchovy a výcviku vojsk v různých podmínkách jejich historického vývoje. Tyto znalosti rozšiřují rozhled velitelů, pomáhají při řešení konkrétních otázek bojové přípravy u vojsk, otázek organizace a vedení operací a boje v současných podmínkách. (Podtrhl K.) Studium vojenské historie tak pomáhá velkou měrou na základě konkrétního studia jednotlivých vojenských jevů v jejich dosavadním historickém vývoji hluboce pochopit a správně porozumět současnému stavu vojenství a pomáhá i určit perspektivy jeho dalšího vývoje.“

Bohatým zdrojem poznatků o bojové činnosti vojsk, přípravě a vedení operací Sovětské armády ve Velké vlastenecké válce Sovětského svazu. Zkušenosti Sovětské armády z let Velké vlastenecké války ukazují mimo jiné též na nutnost hlubokého studia a jednoho z nejsložitějších období - počátečního období války. Zkušenosti Sovětské armády a konečně zkušenosti z druhé světové války vůbec ukázaly, že chod a výsledek válečných udá-

lostí v počátečním období války mohou na dlouhou dobu, někdy i s konečnou platností ovlivnit nejen průběh a výsledek jednoho nebo více tažení, ale i celé války. Zkušenosti, které získala Sovětská armáda, její počáteční neúspěchy jen zdůrazňují nutnost zkoumání této otázky v dnešních změnách podmínek války.

Tato stať si klade za cíl osvětlit z celé složité problematiky počátečního období Velké vlastenecké války okolnosti, které vedly k tomu, že fašistické Německo zahájilo útok na Sovětský svaz s překvapením. Při zkoumání této otázky vyskytuje se celá řada nejasností a nesprávných závěrů.

Válečné operace, které byly zahájeny nenadálým útokem německých vojsk v raních hodinách dne 22. června 1941, nabývaly od samého počátku neočekávaný, pro Sovětskou armádu nepříznivý průběh. Sovětská vojska utrpěla již v prvních hodinách války citelné ztráty a byla nucena pod úder nepřítelů ustupovat do nitra země. V prvních dnech války dosahovalo tempo útoku německých vojsk 30-60 km denně.

V této souvislosti nutně vyvstává celá řada problémů a otázek. Jak se to mohlo stát? Jak je možné, že armáda, která v roce 1939 byla o polovinu silnější než německá armáda, vede nyní těžké ústupové boje? Nepřecenil Sovětský svaz účinné působení smlouvy s fašistickým Německem? Jak je možné, že se fašistickému Německu podařilo utajit soustředování vojsk a zahájit operace s překvapením? A podobně. Odpověď na tyto a podobné otázky nelze pokládat jen za pouhé osvětlení jedné historické události, ale především na zdroj bohatých poznatků a poučení, jejichž význam se v současných podmínkách vedení války mnohonásobně zvyšuje.

Nelze pokládat za správné takové vysvětlení události počátečního období Velké vlastenecké války Sovětského svazu, jehož podstatu tvoří závěr, že Sovětský svaz přecenil účinnost sovětsko-německé smlouvy a pokládal ji snad dokonce za stěžejní opatření k zajištění bezpečnosti země. Nelze zapomínat, že fašistické Německo se snažilo dosáhnout uzavření smlouvy se Sovětským svazem na jaře a v létě 1939 tím, že v té či oné formě zcela nepokrytě vyhrožovalo Sovětskému svazu válkou.¹⁾

¹⁾ Istoria Velikoj Otečestvennoj vojny Sovetskogo Sojůza 1941-1945, Tom I., str. 173-176.

Výstižně charakterizoval mezinárodní situaci, v níž došlo k uzavření sovětsko-německé smlouvy N. S. Chruščov za své návštěvy ve Francii v březnu 1960: „Francie a Anglie chtěly namířit tehdy úder Německa proti Sovětskému svazu a přímo ukázaly cestu – ať si hitlerovské Německo vezme Ukrajinu, Bělorusko a dojde až na Ural. Všechny pokusy vlády Sovětského svazu dohodnout se s vládami Anglie a Francie byly bezvýsledné... Hitler si toho všiml a poslal Ribentropa do Moskvy ke Stalinovi. Tehdy byla podepsána smlouva o neútočení mezi Sovětským svazem a Německem. Myslíte, že snad Stalin neviděl agresivní Hitlerovy kroky? Viděl je a uvědomoval si vážné nebezpečí nové světové války. Viděl, že Anglie a Francie štvou Hitlera proti Sovětskému svazu. Za těchto podmínek však neměl jiné východisko...“

Co se stalo potom, víte. Německo zaútočilo na Francii a Anglii, na Polsko. Stalin viděl, že potom Hitler zaútočí na Rusko...²⁾

Sovětská vláda si tedy plně uvědomovala plný rozsah válečného nebezpečí a nedělala si iluze o skutečných záměrech fašistického Německa. Proto také vlastně již druhý den po podepsání smlouvy přikročila k realizaci celé řady opatření, která v podstatě byla přípravou na blížící se válku. Jedním z významných opatření, které bezesporu sehrálo v roce 1941 důležitou úlohu, byla příprava a budování válečného.

Po rozpadu panského Polska v první polovině září 1939 přijala sovětská vláda opatření k osvobození západní Bílé Rusi a západní Ukrajiny. Tím se západní hranice Sovětského svazu posunuly o 300 i více kilometrů na západ. V západě po té byly uzavřeny spojenecké smlouvy mezi Sovětským svazem a pobaltskými republikami. Důležitým výsledkem těchto jednání bylo to, že na území uvedených států mohl Sovětský svaz rozmístit posádky vojsk Sovětské armády. Tak byl přehrazen důležitý koridor, vedoucí do těsné blízkosti Leningradu. Na jaře 1940 byla vyřešena otázka bezpečnosti Leningradu a zřízena sovětská základna na poloostrově Gangut. Tím byl vlastně přehrazen přístup k Leningradu po moři. V roce 1940 byla konečně vyřešena i otázka Moldavie a severní Bukoviny.

²⁾ Návštěva N. S. Chruščova ve Francii, SNLP 1960, str. 53.

Výsledkem všech těchto opatření bylo posunutí sovětských hranic o několik set kilometrů na západ. Současně bylo přikročeno k budování opevněných prostorů, letišť, komunikací apod.

Všechna tato opatření, související s vytvořením a budováním válečnické, i když z různých důvodů nebyla plně realizována a ani plně využita, značnou měrou usnadnila těžkou situaci Sovětských vojsk v prvních dnech války. Je třeba vidět, že situace Sovětského svazu a Sovětské armády by byla mnohonásobně těžší a složitější, kdyby bylo mělo fašistické Německo možnost zahájit útok z čáry Narva, Minsk, Kamenec Podolskij, Oděsa.

Současně s budováním válečnické bylo přikročeno k podstatnému zesílení armády. Jestliže v roce 1937 měla Sovětská armáda 1 433 000 mužů, zvětšily se její počty do r. 1941 na 4 207 000 mužů.³⁾

V roce 1939 byla zavedena všeobecná povinná vojenská služba v armádě. Současně bylo přikročeno k přezbrojování armády. Do výzbroje armády byly postupně zaváděny nové, moderní typy všech druhů zbraní. S otázkou přezbrojení armády a jejího vybavení moderní válečnou technikou v předvečer hrozičí války a konečně i s otázkou přípravy na válku vůbec souvisela skutečnost, že byla připravena válečná mobilizace průmyslu na druhé pololetí r. 1941.⁴⁾

Sovětský svaz se tedy soustavně a cílevědomě připravoval na vypuknutí nevyhnutelné války s fašistickým Německem. Skutečnost však ukázala, že mnohá, ve své podstatě správná a potřebná opatření byla prováděna pomalu (při vypuknutí války nebyla např. v prostoru válečnické plně dořešena otázka budování komunikací), realizace některých opatření byla odsunuta na pozdější dobu. Tento postup se svými tragickými důsledky byl způsoben především nesprávným hodnocením celkové mezinárodní situace na podzim 1940 a na jaře 1941 samotným Stalinem a zřejmě i v důsledku zločinné činnosti Beriji. Snaha zabránit za každou cenu jakékoli zámince, která by umožnila fašistickému Německu udeřit na Sovětský svaz, vedla nakonec k pomínutí celé řady základních opatření k zajištění nezbytné bezpečnosti země.

³⁾ Projev N. S. Chruščova na zasedání Nejvyššího sovětu v lednu 1960.

⁴⁾ Vozněsenski: Válečné hospodářství SSSR.

Nesprávné hodnocení celkové mezinárodní politické situace a stupně přírodní politické situace a stupně příprav fašistického Německa na Sovětský svaz vedlo k tomu, že by bylo pozdě, možno říci v samotný předvečer války přikročeno k rozvinování sil 2. strategického sledu, k rozvinování vojsk v opevněných prostorech na staré hranici. Ve skutečnosti, první svazky těchto armád vyšly do určených prostorů v době, kdy do těchto prostorů již namnoze pronikly síly nepřítele. Sovětské armádě se tak nepodařilo využít svého času vybudovaných obranných zařízení a zabránit dalšímu pronikání nepřítele do nitra země.

Nesprávné hodnocení celkové situace vedlo i k tomu, že zůstaly nedoceny všechny zprávy a příznaky, které nasvědčovaly blízkému se německému útoku. Nebyla učiněna žádná nebo téměř žádná opatření k uvedení vojsk do bojové pohotovosti. To mělo zvlášť tragické důsledky u vojsk Zvláštního západního vojenského okruhu, jehož velitel, generál armády Pavlov odmítl vzít ještě 21. června v úvahu všechny neklamně příznaky připravovaného německého útoku.⁵⁾ O něco příznivější situace v prvních dnech války se vytvořila u vojsk Kyjevského zvláštního vojenského okruhu, kde část vojsk byla v předvečer německého útoku uvedena do bojové pohotovosti a vyvedena na postavení z iniciativy velitelů. Tak se stalo, že první německé údery byly namnoze vedeny na opuštěná kasárna, tábory apod., sovětská vojska neutrpěla v prvních hodinách těžké ztráty a byla s to klást ihned nepříteli úporný odpor. To ukazuje, že včasné uvedení vojsk do plné bojové pohotovosti mohlo značnou měrou usnadnit bojovou činnost vojsk v prvních dnech války, zpomalit tempo útoku nepřítele, vytvořit příznivější podmínky pro rozvíjení vojsk 2. strategického sledu apod.

Sovětský svaz se tedy všestranně připravoval na možný útok ze strany fašistického Německa. Nesprávné hodnocení celkové vojenskopolitické situace, nesprávné vyhodnocení situace, která se v druhé polovině června vytvořila na západních hranicích Sovětského svazu, a opominutí některých základních opatření ke zvýšení bojové pohotovosti vojsk - to vše způsobilo, že řada připravovaných opatření nebyla realizo-

⁵⁾ S. Boldin: 45 dnů v tylu vrha VIŽ 4/61.

vána v plné šíři. Rozhodnutí sovětské vlády z 21. června 1941, kterým se nařizovala bojová pohotovost vojsk v pohraničních oblastech k odrazení německého útoku⁶⁾ bylo přijato opožděně a k vojskům již vlastně ani neproniklo. Nepříteli se podařilo dosáhnout překvapení při zahájení války.

Nejméně zajímavá a poučná jsou opatření a postup fašistického Německa při přípravě a rozpoutání války proti Sovětskému svazu. Pro fašistické Německo byla sovětsko-německá smlouva o neútočení pouze prostředkem k otupení bdělosti Sovětského svazu a k zamaskování válečných příprav.

Okamžitě po porážce Polska přistoupilo fašistické Německo k budování válečného útoku proti Sovětskému svazu. Na okupovaném území Polska byla budována a zdokonalována komunikační síť tak, aby odpovídala potřebám připravované války. V široké míře byla budována letiště a přistávací plochy. Všechna tato opatření byla v podstatě skončena na jaře 1941.

V červenci roku 1940, ihned po porážce Francie, a dlouho před zahájením příprav k vlastnímu útoku, dalo německé velení pokyn k přeskupení části vojsk ze západu do sousedství hranic se Sovětským svazem. V Poznání bylo umístěno velitelství skupiny armád „B“ - později „Střed“, na území Východního Pruska a Polska byla předsunuta velitelství tří armád. Současně bylo ze západu přesunuto 30 divízi na plných válečných počtech.⁷⁾ Toto velké přeskupení vojsk proti Sovětskému svazu v létě r. 1940 bylo provedeno pod záminkou poskytnutí potřebného odpovídající vojskům a současně posloužilo jako kryt k dalšímu rozvíjení vojsk na jaře 1941.

Pozornosti zasluhuje i vlastní rozvíjení německých vojsk na sovětsko-německé hranici a některé otázky přípravy války vůbec.

V systému opatření shrnutých pod společný název „Plán Barbarossa“ byla věnována značná pozornost otázce utajení všech příprav na válku. V minulých le-

tech, při přípravě útoku na Československo nebo Polsko, dělala fašistická propaganda všechno možné, aby vyvolala válečné náladu v německém národě a aby současně bombastickým líčením úderné síly německých vojsk ochromila vůli ohrožených národů k odporu.

Zcela opačný postup zvolilo německé velení při přípravě války proti Sovětskému svazu. Němečtí fašisté věnovali úzkostlivou pozornost tomu, aby sebelepší zmlínka v tisku nebo v rozhlasu neupozornila Sovětský svaz na nebezpečí německého útoku. Navíc se německé velení snažilo soustředit veškerou pozornost k přípravě výsadek operace do Velké Británie, což z hlediska války proti Sovětskému svazu představovalo ve své podstatě strategický zastírací manévry. Skutečné i domělé úspěchy útoků německého letectva a ponorek byly halasně rozhlašovány do celého světa. Neustále zdůrazňování příprav operace „Lvoun“, zveličování jednotlivých dílčích úspěchů letectva a ponorek tak měly zamaskovat skutečné úmysly německého velení, utajit soustředování vojsk na sovětských hranicích.

Pozornosti zasluhuje rovněž i způsob rozvinutí vojsk na sovětské hranici. K 22. červnu 1941 soustředilo fašistické Německo k útoku na Sovětský svaz 152 divízi a dvě brigády, což představovalo 69,6 % všech německých sil. Celkem bylo pro útok proti Sovětskému svazu připraveno 190 divízi. Soustředění takového množství sil vyžaduje určitý čas. Hromadění vojsk od samého počátku soustředování v těsné blízkosti hranic s sebou neslo zcela zákonitě nebezpečí vyzaření všech příprav k útoku. Německé velení proto zvolilo jiný systém rozvinutí vojsk.⁸⁾ Síly německé armády, určené k útoku na Sovětský svaz byly rozděleny do několika sledů. Jejich přesun a rozvíjení byly organizovány tak, že německá vojska určená k provedení útoku vyšla do blízkosti hranic vlastně v předvečer zahájení války. Tím se stalo, že výsledky pozorování prováděných sovětskými vojsky na hranicích ukazovaly na bezprostředně hrozící válečné nebezpečí, zatím co ostatní druhy průzkumu toto narůstající nebezpečí ještě plně nepotvrzovaly. Použitý systém rozvinutí vojsk umožnil tak německému velení utajit

⁶⁾ R. Malinovskij: Dvacetiletie načala velikoj otečestvennoj vojny. Vojenno-istoričeskij žurnal 6/1961. Istorija velikoj otečestvennoj vojny Sovetskogo sojuza 1941-45 godov, tom II str. 11.

⁷⁾ Rokovije rešenija - str. 67-71, Istorija VOV - 1941-45, tom I. str. 383-384.

⁸⁾ Istorija Velikoj Otečestvennoj vojny, tom I, str. 383-384.

vrcholící válečné přípravy a tím i dosáhnout překvapení při zahájení války.

Rozvinování německých vojsk bylo zahájeno 4. února 1941 Přeskupení prvního sledu (sedmi pěších a jedné motorizované divize) bylo skončeno 12. března. Tato vojska byla rozvinuta na čáře Gdaňsk, Katovice. Druhý sled (osmnáct pěších divizí zálohy vrchního velitelství a letecké útvary) byl přesunut na východ do 8. dubna a vyšel na čáru Královec (Kaliningrad). Varšava, Tarnów. Rozvinování třetího sledu německých vojsk, zahájené 10. dubna, se zdrželo v důsledku válečných událostí na Balkánském poloostrově. Soustředění vojsk bylo skončeno až 10. května, o 15 dní později než stanovil původní plán. Na čáru Olštýn, Radom vyšlo 17 pěších divizí, zálohy vrchního velitelství a letectvo.

Dne 27. května bylo zahájeno přeskupování čtvrtého sledu německých vojsk (celkem 47 divizí, z toho 28 tankových a motorizovaných, zálohy vrchního velitelství a letectvo). Počátkem června překročila vojska určená k provedení úderu čáru Královec, Varšava, Tarnów a počala se přibližovat k hranicím. Od 10. června začala německá vojska zaujímat východní prostory, a to pěší divize ve vzdálenosti 7-20 km od státních hranic, tankové a mechanizované divize 20-30 km. Ve dnech 18. až 21. června dokončila německá velení přípravy k zahájení války. Německá vojska v těchto dnech zaujala východní postavení pro útok v těsné blízkosti hranic.

Na hranicích Sovětského svazu tak bylo v ranních hodinách 22. června 1941 soustředěno na 190 německo-fašistických divizí, jejichž jádro tvořila německá vojska skupiny armád „Sever“ - ve Východním Prusku, skupiny armád „Střed“ - v Polsku, východně Varšavy a skupiny armád „Jih“ - v jižní Polsku, Maďarsku a Rumunsku. Přípravy k přepadení Sovětského svazu byly skončeny.

Válečné operace, které byly zahájeny 22. června byly po dlouhou dobu ovlivněny tím, že se fašistickému Německu podařilo zahájit válku nenadálým napadením a s překvapením. Je nesporné, že na nepřiznivý průběh počátečního období Veliké vlastenecké války měly vliv i ty chyby a nedostatky, ke kterým došlo při přípravě země na válku. Pro sovětský lid měly tyto chyby a nedostatky těžké důsledky a bylo třeba značného úsilí, aby byl fašistický agresor zastaven a zkrocen.

Od přepadení Sovětského svazu fašistickým Německem uplynulo již 20 let. Válka, kterou fašistické Německo vyvolalo, skončila drtivou porážkou Německa a jeho spojenců a rozhodným vítězstvím Sovětského svazu, rozhodným vítězstvím socialistického státu. Vítězství Sovětského svazu mělo rozhodující vliv na změnu poměru sil mezi kapitalismem a socialismem. Vznikla celá socialistická soustava. Rozpadlo se koloniální panství imperialistických mocností v Asii a Africe, začíná se hroutit koloniální nadvláda Spojených států amerických v Jižní Americe. Mocné mírové síly se uskupily v pásmo miru.

Imperialisté dnes znovu vymýšlejí plán na zničení Sovětského svazu, na zničení celého socialistického tábora, na zastavení a rozdrčení národně osvobozenec-kého hnutí.

Již řadu let se snaží imperialistické mocnosti, především Spojené státy americké udržovat svět na pokraji války. Hledají každou záminku k dalšímu soustavnému zvyšování válečného napětí. Vyvolávají stále nové a nové konflikty v různých oblastech světa, dnes např. současně na Středním Východě, v Laosu a v Severní Africe. Zneužívají snah Sovětského svazu o uzavření mírové smlouvy s Německem a mírové vyřešení berlínské otázky k dalšímu válečnému pokřiku, k dalšímu zvyšování výdajů na zbrojení.

Významné místo ve všech plánech imperialistů zaujímá západní Německo a jeho armáda. Tak jako po první světové válce tak i po druhé světové válce vynaložily především Spojené státy americké značné úsilí na to, aby pomohly německým imperialistům obnovit válečné ekonomickou základnu pro nový „Drang nach Osten“. S nemenším úsilím se zaměřily Spojené státy i na obnovení úderné síly německého imperialismu - západoněmeckého Bundeswehru. Díky této všestranné pomoci vedoucí imperialistické mocnosti se stalo západní Německo ekonomicky nejsilnější mocností západní Evropy a v dohledné době se má stát i vojensky nejsilnějším státem v této oblasti světa. Západoněmecký Bundeswehr, prosáklý revanšismem a zbytky nacistické ideologie, se tak stal potenciálním zdrojem nebezpečí nové světové války.

Souběžně s tím provádějí američtí imperialisté další a další akce, které jsou více nebo méně otevřenou hrozbou útoku na Sovětský svaz. Postačí uvést takové sku-

tečnosti, jako jsou lety nosičů atomových zbraní směrem k hranicím Sovětského svazu, špiónážní lety podél hranic Sovětského svazu, ale i nad územím SSSR, různé „celosvětové“ popluchy apod. Spojené státy americké se tak stále snaží udržovat svět ve válečném napětí, balancovat neustále na pokraji války, aby ve vhodném okamžiku přeshly k nenadálému raketojadernému útoku. Pro současnou situaci je konečně charakteristická i ta skutečnost, že imperialistické mocnosti udržují poměrně silné ozbrojené síly, které jim mají umožnit rychlé zahájení války bez předchozí mobilizace.

Všechny tyto skutečnosti vyžadují, aby socialistické země věnovaly patřičnou pozornost otázkám obrany a míru, otázkám bezpečnosti celého socialistického tábora. Zvláštního významu nabývají tyto otázky v současné době, době raketové techniky, raketových vojsk.

Zkušenosti z počátečního období Velké vlastenecké války Sovětského svazu, z počátečního období války v Koreji, z událostí v oblasti Suezského průplavu ukazují, jak je důležité soustavně sledovat a správně hodnotit celkovou mezinárodně politickou situaci a její další vývoj, jaký význam má včasné odhalení skutečných politických cílů imperialistů a jaká opatření provádějí tito k jejich zastření. Nelze ponechat bez povšimnutí jedinou skutečnost která vede k dalšímu zosťo-

vání mezinárodního napětí a přitom současně může sloužit jako zastírací manévry k přípravě nebo rozpoutání války v jiné části světa. V současných podmínkách vedení války se nás události v Bizertě či Laosu dotýkají zrovna tak bezprostředně jako události v Berlíně.

Z toho všeho zcela zákonitě vyplývá nutnost udržovat vojska na vysokém stupni bojové pohotovosti, schopná nejen včas zmařit jakoukoliv imperialistickou provokaci, ale i odrazit každý pokus nepříteli o nenadálý útok a zasadit mu hned v prvních hodinách války drtivé údery. To vyžaduje aby vojska všestranně a hluboce zvládla nové řady a tvůrčím způsobem se je naučila uplatňovat v konkrétních podmínkách přípravy a vedení boje nebo operace. Vyžaduje to hlubokého zkoumání charakteristických rysů války v soudobých podmínkách a konfrontaci výsledků tohoto zkoumání se způsoby bojové činnosti vojsk a vedení operací v jejich historickém vývoji. Nemenší pozornost v tomto směru je třeba věnovat hlubokému studiu nepříteli.

Silná, vysoce bojeschopná, pohotová armáda, disponující obrovskou údernou silou, je v současných podmínkách zárukou míru a bezpečnosti naší země, celého socialistického tábora. A socialistické země dnes mají k dispozici takové prostředky, že mohou včas zkrátit každého útočníka.